

IFAU

Institutet för arbetsmarknads- och
utbildningspolitisk utvärdering

Effekter av skatter på ungas egenföretagande

Johan Egebark

RAPPORT 2016:5

Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering (IFAU) är ett forskningsinstitut under Arbetsmarknadsdepartementet med säte i Uppsala. IFAU ska främja, stödja och genomföra vetenskapliga utvärderingar. Uppdraget omfattar: effekter av arbetsmarknads- och utbildningspolitik, arbetsmarknadens funktionssätt och arbetsmarknadseffekter av socialförsäkringen. IFAU ska även sprida sina resultat så att de blir tillgängliga för olika intressenter i Sverige och utomlands.

IFAU delar även ut forskningsbidrag till projekt som rör forskning inom dess verksamhetsområden. Forskningsbidragen delas ut en gång per år och sista dag för ansökan är den 1 oktober. Eftersom forskarna vid IFAU till övervägande del är nationalekonomer, ser vi gärna att forskare från andra discipliner ansöker om forskningsbidrag.

IFAU leds av en generaldirektör. Vid institutet finns ett vetenskapligt råd bestående av en ordförande, institutets chef och fem andra ledamöter. Det vetenskapliga rådet har bl.a. som uppgift att lämna förslag till beslut vid beviljandet av forskningsbidrag. Till institutet är även en referensgrupp knuten där arbetsgivar- och arbetstagersidan samt berörda departement och myndigheter finns representerade.

Rapporterna finns även i tryckt format. Du kan beställa de tryckta rapporterna via telefon eller mejl. Se nedanstående kontaktinformation.

Postadress: Box 513, 751 20 Uppsala
Besöksadress: Kyrkogårdsgatan 6, Uppsala
Telefon: 018-471 70 70
Fax: 018-471 70 71
ifau@ifau.uu.se
www.ifau.se

IFAU har som policy att en uppsats, innan den publiceras i rapportserien, ska seminariebehandlas vid IFAU och minst ett annat akademiskt forum samt granskas av en extern och en intern disputerad forskare. Uppsatsen behöver dock inte ha genomgått sedvanlig granskning inför publicering i vetenskaplig tidskrift. Syftet med rapportserien är att ge den ekonomiska politiken och den ekonomisk-politiska diskussionen ett kunskapsunderlag.

Effekter av skatter på ungas egenföretagande^a

av

Johan Egebark^b

2016-03-01

Sammanfattning

Under 2007–09 sänktes arbetsgivaravgiften för unga anställda i två steg. Samtidigt sänktes den så kallade egenavgiften för unga egenföretagare. I den här studien visar jag att de lägre skatterna inte påverkade ungas benägenhet att vara egenföretagare. Jag studerar även vad som hände med unga egenföretagares inkomster. Eftersom jag finner positiva effekter på inkomster från egenföretagande och negativa effekter på inkomster från lönearbete drar jag slutsatsen att reformen ledde till att unga egenföretagare allokerade mer tid till sina företag och mindre tid till lönearbete.

^a Denna rapport är en sammanfattning av "Effects of taxes on youth self-employment and income", IFAU Working paper 2016:4. Jag tackar Peter Fredriksson, Caroline Hall, Helena Holmlund, Niklas Kaunitz, Martin Olsson, Roope Uusitalo, och Jonas Vlachos för viktiga synpunkter. Jan Wallanders och Tom Hedelius stiftelse har bidragit med forskningsstöd till denna studie.

^b Arbetsförmedlingen, Enheten Forskning och utvärdering, och Institutet för Näringslivsforskning (IFN), e-post: johan.egebark@ifn.se

Innehållsförteckning

1	Inledning	3
2	2007 och 2009 års riktade skattesänkningar	4
3	Vilka effekter kan vi förvänta oss?	6
3.1	Effekter på ungas egenföretagande	6
3.2	Effekter på inkomster	6
4	Data och beskrivande statistik	7
5	Empirisk metod	8
6	Resultat	10
6.1	Egenföretagande	10
6.2	Inkomster	15
7	Slutsatser	21
	Referenser	22

1 Inledning

Hög och bestående ungdomsarbetslöshet är, och har länge varit, en stor utmaning för Sverige liksom för andra europeiska länder. Många åtgärder har föreslagits och prövats för att tackla detta problem. Ett exempel är de storskaliga satsningar på aktiv arbetsmarknadspolitik som infördes i Storbritannien under 1990-talet (Blundell m.fl. 2004). Vidare har flera länder, däribland Frankrike, Spanien och Sverige, under senare år infört olika typer av riktade subventionerade anställningar (Cahuc m.fl. 2014, Ferran 2015, Egebark och Kaunitz 2013).

En förklaring till den höga ungdomsarbetslösheten kan vara att många unga har svårt att få en reguljär anställning – till exempel på grund av brist på erfarenhet eller få och små nätverk. Om så är fallet skulle egenföretagande kunna vara en väg in på arbetsmarknaden. Åtgärder för att stimulera egenföretagande ses i ökad utsträckning som ett sätt att komma tillrätta med hög arbetslöshet. Europeiska kommissionen har till exempel slagit fast att medlemsstaterna bör stödja individer som vill driva eget företag, och att insatserna bör fokuseras på arbetslösa och andra svaga grupper (Europeiska kommissionen 2013). Vidare har OECD föreslagit två huvudsakliga åtgärder: entreprenörskapsutbildning och finansiellt stöd (OECD 2012). Trots det ökade intresset, och trots konkreta förslag på policyåtgärder, finns det lite kunskap om hur egenföretagande stimuleras på ett effektivt sätt. Således är det svårt för beslutsfattare att veta vilka insatser som ger resultat.

I den här uppsatsen undersöker jag effekten av sänkta skatter på ungas egenföretagande. Under 2007–09 sänktes arbetsgivaravgiften för unga anställda i två steg; samtidigt sänktes den så kallade egenavgiften för unga egenföretagare. Eftersom sänkningarna omfattade specifika åldersgrupper är det möjligt att utvärdera effekterna genom att jämföra målgruppens utveckling över tid med utvecklingen hos individer som är något äldre och som därmed inte omfattades av de nya reglerna. Resultaten visar att sannolikheten att driva ett företag inte påverkades av skattesänkningarna. Inte för någon av de grupper som jag studerar – exempelvis kvinnor, män, utlandsfödda och individer med yrkesutbildning – finns några statistiskt signifikanta effekter.

Jag studerar även vad som skedde med ungas inkomster som resultat av skattesänkningarna. Jag visar att inkomster från egenföretagande ökade medan inkomster från lönearbete minskade, vilket tyder på att de riktade skattesänkningarna ledde till att unga (som sedan tidigare var egenföretagare) allokerade mer tid till sina företag och mindre tid till lönearbete.

Resten av den här uppsatsen disponeras enligt följande. Avsnitt 2 beskriver de riktade skattesänkningarna medan avsnitt 3 beskriver vilka effekter vi kan

förvänta oss. Avsnitt 4 och 5 beskriver data respektive empirisk metod. I avsnitt 6 presenteras resultaten och i avsnitt 7 ges slutsatserna.

2 2007 och 2009 års riktade skattesänkningar

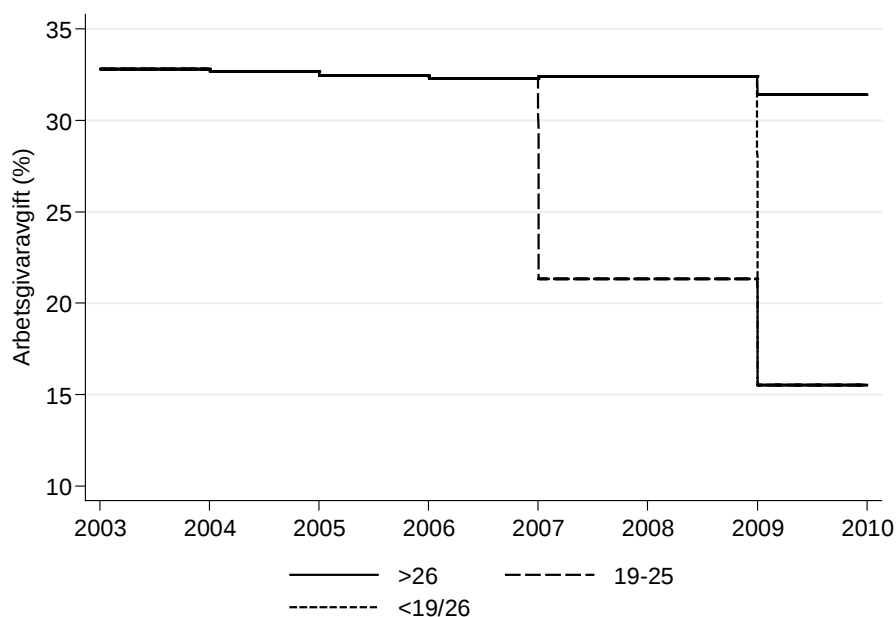
Den svenska arbetsgivaravgiften används för att finansiera vissa välfärdstjänster, till exempel pensioner och hälsoförsäkringar. Avgiften utgörs av ett procentuellt påslag på arbetstagarens bruttolön och betalas fullt ut av arbetsgivaren. De som är egenföretagare finansierar motsvarande välfärd själva genom den så kallade egenavgiften. Egenavgiften är en skatt på det överskott som genererats i företaget under året. Figur 1 och Figur 2 nedan ger en illustration av de riktade skattesänkningar som infördes 2007–09. Den 1 juli 2007 sänktes arbetsgivaravgiften med 11 procentenheter (från 32,42 procent till 21,32 procent) för personer som vid årets ingång fyllt 18 men inte 25 år. Samtidigt sänktes egenavgiften med 10 procentenheter (från 30,71 procent till 20,45 procent) för individer inom samma åldersintervall.¹ Den 1 januari 2009 skedde två förändringar. Dels utökades målgruppen till att omfatta alla personer som inte fyllt 26 år vid årets ingång; dels sänktes både arbetsgivaravgiften och egenavgiften ytterligare, med omkring 5 procentenheter. Under 2007 och 2008 utgjordes målgruppen alltså av personer födda 1982–1988, respektive 1983–1989. Under 2009 utgjordes målgruppen av personer födda 1983 eller tidigare. Sänkningarna av avgifterna var generella i den bemärkelsen att även tidigare anställda, och de som redan var egenföretagare, omfattades. Dessutom implementerades de lägre skattesatserna automatiskt; det krävdes alltså inte någon aktiv åtgärd från arbetsgivarens eller den enskildes sida, till exempel i form av ansökningar.

De som är egenföretagare kan driva två typer av företag, antingen enskild firma eller aktiebolag.² De som driver sitt företag i form av enskild firma betalar egenavgift. Reformen ledde till att en ung individ som driver en enskild firma betalar lägre skatt på sitt årliga överskott, vilket i sin tur innebär att hon får mer pengar över varje år (allt annat lika). Eftersom det inte finns några aktieägare i den enskilda firman kan överskottet inte användas till utdelningar; det som finns kvar av överskottet efter att egenavgiften är betald utgör individens bruttointkomst som rapporteras till Skatteverket för inkomstbeskattning. De som driver ett aktiebolag betalar arbetsgivaravgift eftersom de definieras

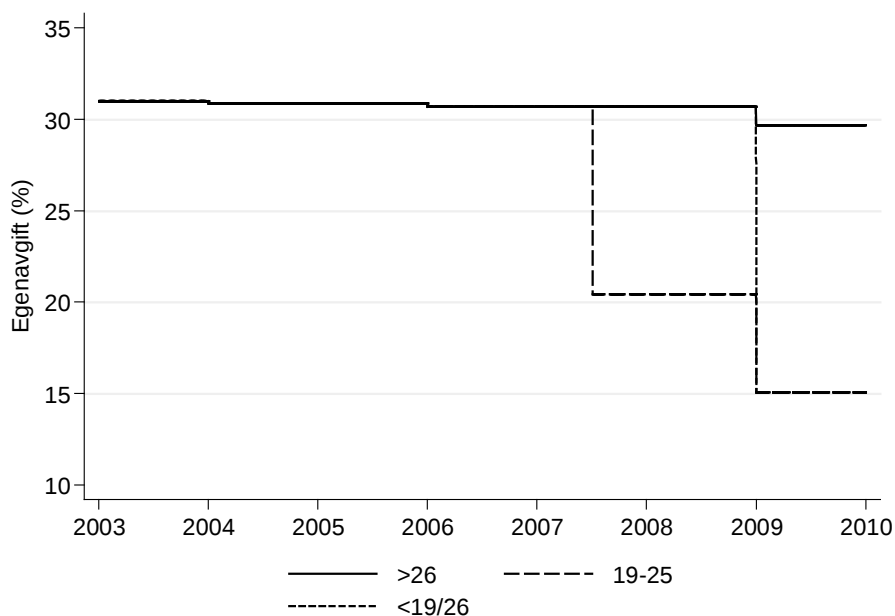
¹ Redan i oktober 2006 annonserade regeringen att man hade för avsikt att sänka arbetsgivar- och egenavgiften för unga. Beslutet om den första sänkningen togs i riksdagen i mars 2007.

² En stor majoritet av de unga egenföretagarna driver sitt företag i form av enskild firma. Minsta insatta aktiekapital i ett aktiebolag är 50 000 kronor.

som anställda. Efter reformen kommer således en ung individ som driver ett aktiebolag att betala lägre total skatt på sin inkomst från företaget.

Figur 1 Arbetsgivaravgiftens storlek efter ålder, år 2003–2010

Figur 2 Egenavgiftens storlek efter ålder, år 2003–2010

3 Vilka effekter kan vi förvänta oss?

3.1 Effekter på ungas egenföretagande

Syftet med den här studien är att mäta effekterna av de lägre skatterna på ungas egenföretagande. Den sänkta egenavgiften gör det mer attraktivt för en ung individ att vara egenföretagare än att vara arbetslös. Jämför till exempel en 25-årig egenföretagare med en 26-årig sådan: från den 1 juli 2007 har den yngre en konkurrensfördel eftersom hon har möjligheten att ta ut ett lägre pris. Eller så kan hon låta priset vara oförändrat och använda de extra medlen till investeringar eller för privat konsumtion. Således har skattesänkningen lett till att den yngre egenföretagaren fått det relativt bättre. En rimlig prediktion är därför att individer i målgruppen har en lägre sannolikhet att gå från att vara egenföretagare till att bli arbetslösa jämfört med äldre individer (och *vice versa*, en högre sannolikhet att gå från arbetslöshet till egenföretagande).

Det är också intressant att studera effekten av de sänkta skatterna på övergångar mellan egenföretagande och lönearbete. För detta utfall är det svårare att göra prediktioner. Det kan vara så att många unga egenföretagare tvingas in i denna typ av sysselsättning därför att de har få andra möjligheter. Om så är fallet kan en sänkt arbetsgivaravgift – i den mån arbetsgivare svarar med ökad efterfrågan – leda till ett ökat nettoutflöde från egenföretagande till lönearbete.³ Å andra sidan borde det vara lättare att som egenföretagare få del av skattesänkningen: i fallet med en lägre arbetsgivaravgift tillfaller sänkningen arbetsgivaren (i form av lägre lönekostnader) medan den sänkta egenavgiften tillfaller individen direkt.⁴ Denna mekanism talar för ett minskat nettoutflöde från egenföretagande till lönearbete. Att effekten verkar kunna gå åt olika håll motiverar en empirisk undersökning. I analysen nedan studerar jag effekten både på graden av egenföretagande totalt sett, och på övergångar mellan egenföretagande och lönearbete.

3.2 Effekter på inkomster

Det är även intressant att studera inkomsteffekter av skattesänkningarna. Mest naturligt är att studera effekten på inkomst från egenföretagande. Eftersom vi vet hur mycket lägre skatt unga egenföretagare fick är det enkelt att räkna ut den direkta inkomstökningen till följd av den lägre egenavgiften. Denna

³ Studier som undersökt om arbetsgivarna svarade på de sänkta arbetsgivaravgifterna visar på små effekter (se Egebark och Kaunitz 2013 samt Skedinger 2014).

⁴ I analysen av skattereformen är det viktigt att komma ihåg att det, åtminstone på kort sikt, finns en asymmetri i fråga om skatteincidens. Medan arbetsgivaravgiften betalas av arbetsgivaren betalas egenavgiften av den enskilde individen. På längre sikt kan det naturligtvis vara så att arbetsgivaravgiften faller på den anställde i form av lägre löner.

inkomstökning kan ses som en mekanisk effekt som finns oberoende av beteendeförändringar hos individen (Chetty m.fl. 2013). Om den faktiska effekten är större än den kända mekaniska effekten visar det på att unga egenföretagare anpassade sitt beteende. Ett exempel på en beteendeförändring är att antalet arbetstimmar som läggs i det egna företaget ökar.

4 Data och beskrivande statistik

Jag använder registeruppgifter för alla personer i Sverige äldre än 15 år, för perioden 2002–09. Registren (som ursprungligen sammanställs av SCB) innehåller information om sysselsättningsstatus, olika typer av inkomster, samt en stor mängd bakgrundsvariabler såsom exempelvis utbildningsinriktning och ursprungsland (Se Egebark 2016 för detaljer). För att behandlings- och kontrollgrupper ska vara jämförbara exkluderar jag de yngsta individerna ur målgruppen. Således mäter jag effekter för 21–25-åringar.

Omkring 1,5 procent av 21–25-åringarna är egenföretagare (1,9 procent för män och 1 procent för kvinnor).⁵ Således är det endast en liten andel av de unga som driver ett eget företag. För att få en tydligare bild av vilken typ av selektion det är fråga om jämför jag i Tabell 1 unga egenföretagare med unga anställda, år 2006 (ett år innan sänkningarna infördes) och år 2008. Den översta delen av tabellen tittar på risken för att hamna i arbetslöshet. Egenföretagarna har både färre dagar som arbetslösa och lägre sannolikhet att någon gång vara registrerade som arbetslösa på arbetsförmedlingen, både år 2006 och år 2008.⁶ Den mellersta delen av tabellen visar på likheter och skillnader mellan grupperna i fråga om bransch. Här inkluderar jag de tre branscher där unga anställda respektive unga egenföretagare i huvudsak återfinns. Omkring 44 procent av de unga anställda återfinns i de tre branscher som listas först (Hälsa/Sjukvård, Tillverkning, samt Detaljhandel). Motsvarande siffra för unga egenföretagare är istället 7–9 procent. För de följande tre branscherna i tabellen gäller mer eller mindre det omvända förhållandet: 50 procent av egenföretagarna återfinns inom Bygg, Hår/Kroppsvård, samt Hotell/Restaurang,

⁵ Jag använder den definition av egenföretagande som tagits fram av SCB. En individ som har sin inkomst (i november) uteslutande från ett eget företag definieras som egenföretagare. Om individen har inkomst både från ett eget företag och från en anställning definieras hon som egenföretagare om inkomsten från det egna företaget multiplicerat med 1,6 är högre än inkomsten från lönearbete. Inkomsten från egenföretagande viktas upp eftersom för en given inkomstnivå lägger individen typiskt sett fler timmar i det egna företaget. Definitionen av egenföretagande var något annorlunda före 2004.

⁶ I den engelska versionen av denna rapport visar jag – genom att jämföra yngre och äldre egenföretagare – att skattesänkningarna inte orsakade några kompositionsförändringar med avseende på de variabler som redovisas i Tabell 1.

vilket kan jämföras med 21 procent för de anställda. Slutligen visar den nedersta delen av tabellen att unga egenföretagare har föräldrar med något lägre inkomster i jämförelse med unga anställda.

5 Empirisk metod

Efter den 1 juli 2007 beror arbetsgivar- och egenavgiftens storlek på vilket år en anställd eller en egenföretagare är född. Genom att jämföra egen företagandet över tid för de som berörs av sänkningen (behandlingsgruppen) med egenföretagandet över tid för de som är något äldre och därmed inte berörs (kontrollgruppen) kan jag utvärdera effekten av skattesänkningarna. Denna metod, så kallad *Difference-in-Differences (DiD)*, tar hänsyn till att andra händelser kan ha inträffat under mätperioden som påverkar egenföretagandet. Metoden bygger på antagandet att kontrollgruppen fångar upp och justerar för den utveckling som behandlingsgruppen skulle ha haft om skatterna inte hade sänkts (med andra ord antas att grupperna hade haft parallella trender vad gäller egenföretagande i frånvaro av reformerna). Ett sätt att verifiera detta antagande är att studera hur egenföretagandet utvecklades för behandlings- och kontrollgruppen före sänkningarna. Om egenföretagandet utvecklats på samma sätt i de båda grupperna före 2007 framstår antagandet som mer trovärdigt. Eftersom det är viktigt att kontrollgruppen är så lik behandlingsgruppen som möjligt använder jag i huvudsak 26–27-åringar som jämförelse. När jag studerar effekter på inkomster använder jag samma metod som när jag studerar egenföretagande.

Tabell 1 Jämförande statistik, 21–25-åringar, år 2006 och 2008

	Anställda		Egenföretagare	
	2006	2008	2006	2008
Panel A: Arbetslöshet				
Arbetslöshetsdagar	23,4 (52,1)	14,5 (42,2)	15,3 (45,0)	8,5 (33,9)
Arbetslöshetsrisk	0,28 (0,45)	0,17 (0,37)	0,10 (0,38)	0,14 (0,30)
Panel B: Andel sysselsatta i olika branscher				
Hälsa/Sjukvård	19 %	18 %	0,5 %	0,6 %
Tillverkning	13 %	13 %	2,3 %	2,1 %
Detaljhandel	12 %	12 %	6,6 %	4,6 %
Bygg	12 %	13 %	26 %	26 %
Hår/Kroppsvård	0,6 %	0,6 %	13 %	15 %
Hotell/Restaurang	7,1 %	7,2 %	10 %	7,5 %
Panel C: Föräldrars inkomst				
Faderns inkomst	277 000	296 000	251 000	262 000
Moderns inkomst	204 000	225 000	186 000	202 000

Noter: Panel C visar årlig bruttoinkomst i kronor. Standardavvikelser anges inom parentes.

Det är viktigt att poängtera att den metod som används mäter relativa förändringar i egenföretagande och inkomster för behandlingsgruppen, i förhållande till en vald kontrollgrupp. Den lägre egenavgiften ger yngre egenföretagare konkurrensfördelar – de får till exempel utrymme att sänka priserna – vilket borde försämra möjligheterna för äldre att fortsätta sin verksamhet. Således går det inte att utesluta att de som befinner sig ovanför brytpunkten påverkas negativt. Eftersom metoden använder äldre, negativt drabbade, egenföretagare som referenspunkt finns (åtminstone i teorin) en risk att de absoluta effekterna av reformerna överskattas.

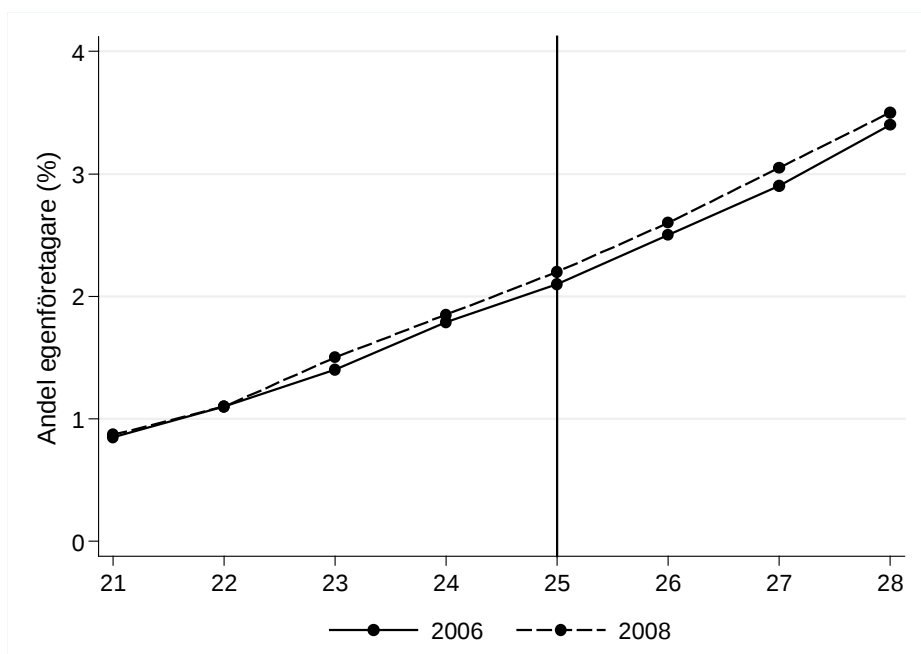
De jämförelsegrupper jag undersöker är definierade utifrån ålder. Detta innebär att jag, för varje nytt år som studeras, definierar om behandlings- och kontrollgruppen i termer av årskullar. Redan år 2008 kommer mina skattningar att bygga på jämförelser där individerna i kontrollgruppen tidigare har blivit behandlade och där individerna i behandlingsgruppen får upprepade behandling. Skattningen av effekten för år 2007 är mest trovärdig i detta avseende eftersom det var första året som någon årskull behandlades. I viss utsträckning går problemet att hantera även för år 2008, genom att 26-åringar exkluderas från kontrollgruppen.

Som framgår av avsnitt 2 sänktes avgifterna ytterligare år 2009. Om det finns effekter av 2007 års initiala förändring är det svårt att identifiera effekter av den utökade sänkningen, eftersom antagandet om parallella trender inte är uppfyllt. Om det däremot inte finns någon effekt av 2007 års förändring är det mer troligt att antagandet håller. Det borde då vara möjligt att jämföra 25–26-åringar (behandlingsgrupp) med 27–28-åringar (kontrollgrupp). 26-åringar går från att inte ha någon behandling år 2008 till att direkt få väsentligt lägre avgifter år 2009 (en sänkning motsvarande 15 procentenheter); 25-åringar går från 2007 års avgiftsnivå till 2009 års nivå (en sänkning motsvarande 5 procentenheter). Genom att även inkludera år 2009 i analysen kan jag undersöka om effekterna skiljer sig åt när den svenska ekonomin drabbades av den finansiella krisen.

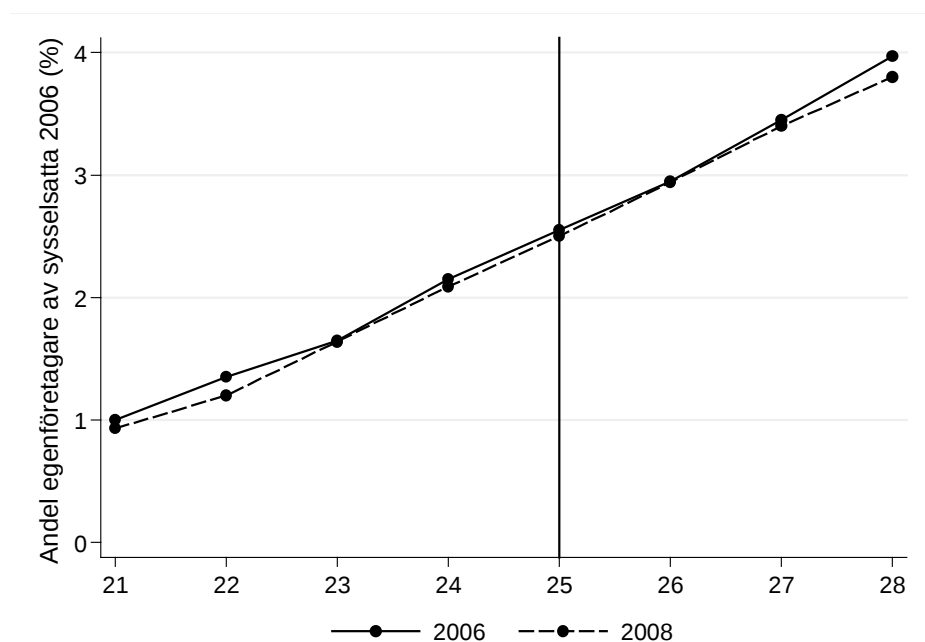
6 Resultat

6.1 Egenföretagande

En första titt på data indikerar att egenföretagandet bland unga inte påverkades av de sänkta skatterna. Figur 3 visar hur nivån på egenföretagandet varierar med ålder, före och efter 2007 års skattesänkningar. Som framgår är fördelningen i stort sett identisk mellan 2006 och 2008, särskilt om vi studerar åldrarna 24–26. Att det inte hänt något kring brytpunkten (denna markeras med en vertikal linje) tyder på att ungas benägenhet att driva ett eget företag inte påverkades. Som beskrivs i avsnitt 3.1 ovan är det också intressant att studera om övergångar mellan egenföretagande och lönearbete påverkades av de sänkta skatterna. Ett enkelt sätt att testa detta är att begränsa urvalet till individer som antingen var anställda eller egenföretagare år 2006, dvs. året innan sänkningarna infördes. Figur 4 ger åldersfördelningen för det mindre urvalet, före och efter 2007. Inte heller här tycks det finnas några tydliga förändringar kring brytpunkten vilket tyder på att inte heller övergångar mellan de olika typerna av sysselsättning påverkades.

Figur 3 Andel egenföretagare av hela populationen, före och efter 2007 års skattesänkningar

Figur 4 Andel egenföretagare av de som var sysselsatta 2006, före och efter 2007 års skattesänkningar

Budskapet från Figur 3 och Figur 4 är att ungas egenföretagande inte påverkades av de lägre skatterna. Denna slutsats bekräftas av DiD-skattningar i Tabell 2 och Tabell 3. När jag studerar egenföretagande utesluter jag, av två anledningar, åren 2002–03 från analysen. Dels är det, med ett kortare tidsintervall, lättare att upptäcka även små förändringar i utfallet vilket gör det möjligt att dra starkare slutsatser. Dels förändrades definitionen av egenföretagande år 2004 (se avsnitt 4 ovan).⁷ I Tabell 2 och Tabell 3 använder jag konsekvent 26–27-åringar som kontrollgrupp medan definitionen av behandlingsgruppen varierar. Således mäter jag effekterna för både ett litet åldersintervall (25-åringar) och för ett bredare (21–25-åringar). För att underlätta tolkningen av resultaten har jag multiplicerat alla koefficienter i tabellerna med 100; punkt-estimaten representerar således procentenheter.

Tabell 2 visar effekter för 2007–08, för de två urval som används i Figur 3 respektive Figur 4. Det framgår tydligt att skattesänkningarna inte påverkade egenföretagandet. Det finns inga statistiskt signifikanta effekter för något av urvalen, oberoende av vilket åldersintervall jag använder. Dessutom är noll-effekterna precis skattade, vilket innebär att vi kan utesluta även små effekter. Till exempel kan vi med stor säkerhet utesluta att effekten för 21–25-åringar (hela urvalet) är större än 0,06 procentenheter (dvs. den övre gränsen för ett 95-procentigt konfidensintervall i kolumn 2 är 0,058 procentenheter). Tabell 3 ger en mer detaljerad bild genom att den visar skattningar för varje år 2006–2008. Jag inkluderar år 2006 för att undersöka om det finns några skillnader i trender mellan behandlings- och kontrollgrupperna innan skattesänkningarna infördes. Att det inte finns några statistiskt signifikanta skillnader detta år gör det kritiska antagandet om parallella trender i frånvaro av behandling mer trovärdigt. Som framgår är resultaten i Tabell 3 helt i linje med de i Tabell 2.

⁷ Jag har även testat att använda den längre tidsperioden. Resultaten i linje med de som presenteras här.

Tabell 2 Effekter av 2007 års sänkningar (anges i procentenheter)

	Hela urvalet		Sysselsatta 2006	
	25 år	21–25 år	25 år	21–25 år
DD 07–08	-0,002 (0,060)	-0,011 (0,035)	-0,003 (0,069)	-0,037 (0,041)
Observationer	1 091 071	3 804 593	909 945	3 170 954
R^2	0,003	0,005	0,004	0,006
Utfallsmedelvärde	2,4	1,5	2,5	1,7

Noter: *** anger att ett estimat är signifikant skilt från noll på 1-procentsnivå, ** på 5-procentsnivå, * på 10-procentsnivå. Utfallet är en dummyvariabel som anger om en individ är egenföretagare ett givet år. Punktestimaten representerar procentenheter. År 2004–05 utgör referensperiod. Utfallsmedelvärdet (procent) avser behandlingsgruppen år 2007–08. Kontrollgruppen utgörs av 26–27-åringar. Samtliga specifikationer innehåller dummyvariabler för år, ålder, kön och utlandsfödda, samt indikatorer för lokala arbetsmarknader. Robusta standardfel anges inom parentes.

I den engelska versionen av den här uppsatsen testar jag flera olika specifikationer för att se hur robusta resultaten är (se Egebark 2016). Inget förändras när jag ändrar definitionen av egenföretagande, eller när jag exkluderar 26-åringar från kontrollgruppen.⁸ Vidare studerar jag om det finns effekter för en rad undergrupper. Först skattar jag separata regressioner för män, kvinnor, svenskfödda, utlandsfödda, och för de med någon form av yrkesutbildning. Ingen av dessa undergrupper uppvisar några statistiskt signifikanta effekter. Vidare testar jag om det har någon betydelse om individens föräldrar är egenföretagare eller höginkomsttagare. Det visar sig att inte heller dessa faktorer påverkar resultaten. För att summera tyder det mesta på att resultaten är mycket robusta.

⁸ Skattningarna för senare år bygger på jämförelser där vissa individer i kontrollgruppen tidigare blivit behandlade. Ett sätt att hantera detta problem är att exkludera 26-åringar från kontrollgruppen. Se diskussion i avsnitt 5.

Tabell 3 Årliga effekter av 2007 års sänkningar (anges i procentenheter)

	Hela urvalet		Sysselsatta 2006	
	25 år	21–25 år	25 år	21–25 år
DD 2006	0,016 (0,079)	0,023 (0,047)	-0,004 (0,092)	-0,060 (0,055)
DD 2007	0,014 (0,080)	0,026 (0,047)	0,027 (0,092)	-0,019 (0,054)
DD 2008	-0,007 (0,080)	-0,031 (0,047)	-0,025 (0,093)	-0,095 (0,055)
Observationer	1 091 071	3 804 593	909 945	3 170 954
R^2	0,003	0,005	0,004	0,006
Utfallsmedelvärde	2,4	1,5	2,5	1,7

Noter: *** anger att ett estimat är signifikant skilt från noll på 1-procentsnivå, ** på 5-procentsnivå, * på 10-procentsnivå. Utfallet är en dummy-variabel som anger om en individ är egenföretagare ett givet år. Punktestimaten representerar procentenheter. År 2004–05 utgör referensperiod. Utfallsmedelvärdet (procent) avser behandlingsgruppen år 2007–08. Kontrollgruppen utgörs av 26–27-åringar. Samtliga specifikationer innehåller dummyvariabler för år, ålder, kön och utlandsfödda, samt indikatorer för lokala arbetsmarknader. Robusta standardfel anges inom parentes.

I Tabell 4 studerar jag de utökade skattesänkningarna som infördes år 2009. Jag använder 25–26-åringar som behandlingsgrupp och 27–28-åringar som kontrollgrupp. Det enklaste sättet att undersöka om utökningen hade någon effekt är att kontrastera år 2009 mot åren 2004–08. Kolumner 1 och 3 visar resultaten från sådana poolade DiD-skattningar. Estimaterna är statistiskt insignifikanta för båda urvalen, vilket innebär att varken egenföretagandet som helhet eller övergångar mellan egenföretagande och lönearbete påverkades. (Eftersom noll-effekterna är precis skattade kan vi, liksom tidigare, utesluta även små effekter.) Kolumner 2 och 4 i Tabell 4 visar att det kritiska antagandet om parallella trender återigen är trovärdigt.⁹ Sammantaget är det rimligt att dra slutsatsen att de utökade skattesänkningarna inte hade någon effekt – ett viktigt resultat eftersom det visar att ungas egenföretagande inte tycks påverkas av stora skattelättnader i tider av kraftiga nedgångar i konjunkturen.

⁹ Estimaterna är förhållandevis stora i absoluta termer, varför antagandet kanske är något mindre trovärdigt än tidigare. Att estimaterna byter tecken beroende på år kan tyda på att det är fråga om slumpmässiga förändringar.

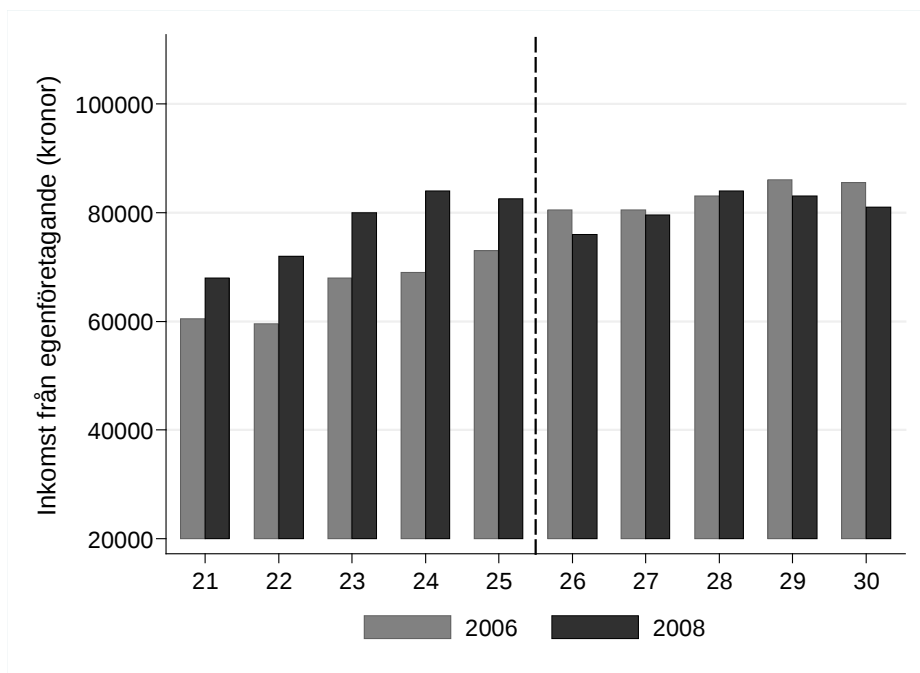
Tabell 4 Årliga effekter av 2009 års utökning (anges i procentenheter)

	Hela urvalet 25–26 år		Sysselsatta 2006 25–26 år	
DD 2007		0,053 (0,057)		0,082 (0,066)
DD 2008		-0,049 (0,057)		-0,029 (0,067)
DD 2009	-0,005 (0,055)	-0,005 (0,058)	-0,006 (0,065)	0,004 (0,068)
Observationer	2 647 469	2 647 469	2 647 469	2 647 469
R ²	0,004	0,004	0,005	0,005
Utfallsmedelvärde	2,6	2,6	2,8	2,8

Noter: *** anger att ett estimat är signifikant skilt från noll på 1-procentsnivå, ** på 5-procentsnivå, * på 10-procentsnivå. Utfallet är en dummyvariabel som anger om en individ är egenföretagare ett givet år. Punktestimaten representerar procentenheter. År 2004–08 (2004–06) utgör referensperiod i kolumner 1 och 3 (2 och 4). Utfallsmedelvärdet (procent) avser behandlingsgruppen år 2009. Kontrollgruppen utgörs av 26–27-åringar. Samtliga specifikationer innehåller dummyvariabler för år, ålder, kön och utlandsfödda, samt indikatorer för lokala arbetsmarknader. Robusta standardfel anges inom parentes.

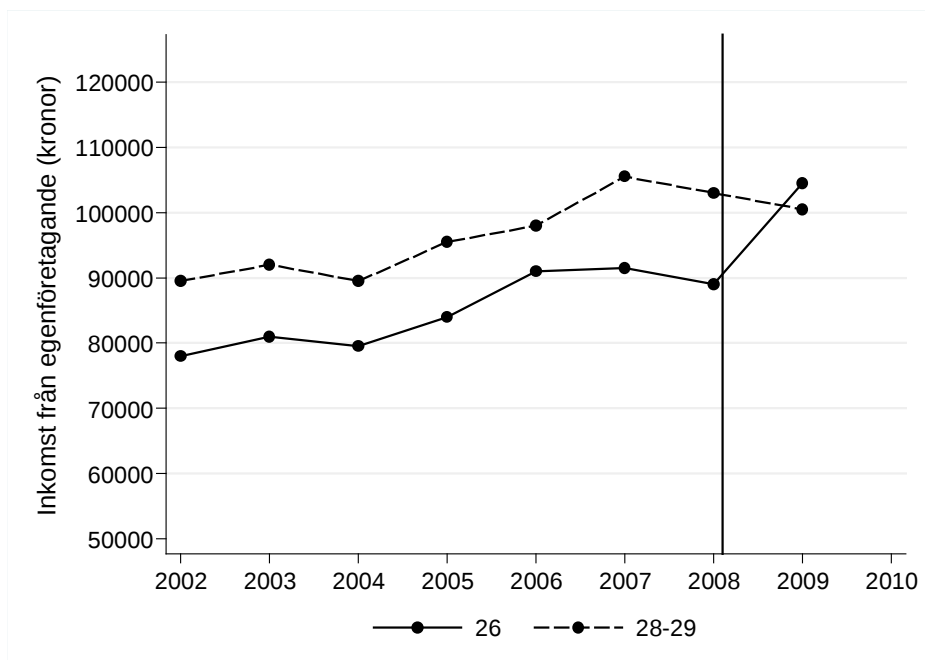
6.2 Inkomster

Ovan visade jag att sannolikheten att vara egenföretagare inte påverkades av de lägre skatterna. Med andra ord finns det inte några effekter på den så kallade extensiva marginalen. I det här avsnittet fokuserar jag istället på anpassningar på *intensiva* marginalen (dvs. för beslut om hur mycket man ska arbeta, givet att man arbetar). Jag studerar först och främst om de lägre skatterna ledde till att unga egenföretagare allokerade mer tid till sitt företag. Därefter försöker jag besvara frågan om det skedde en omallokering av tid från lönearbete till det egna företaget. Jag utför analysen i flera steg. Först skattar jag effekten på inkomst från egenföretagande för att verifiera att den är signifikant skild från noll. Därefter jämför jag den skattade inkomsteffekten med den beräknade mekaniska effekten – den inkomstökning som finns oberoende av beteendeförändringar hos individen. Skiljer sig dessa åt tyder detta på att det skett anpassningar på intensiva marginalen. I det sista steget undersöker jag om det finns en signifikant negativ effekt på inkomster från lönearbete (för unga som definieras som egenföretagare) för att fånga en eventuell omallokering av tid.

Figur 5 Inkomster från egenföretagande, år 2006 och 2008

Figur 5 visar hur inkomsten från egenföretagande varierar med ålder, år 2006 respektive år 2008. År 2006, strax innan skatterna sänktes, steg inkomsterna mer eller mindre kontinuerligt med ålder (grå staplar). År 2008 syns istället ett tydligt brott i fördelningen vid brytpunkten (svarta staplar). För de som är äldre än 25 år är inkomsterna lägre år 2008 än år 2006; för de som är yngre än 26 år gäller det omvända. Inkomsteffekten är så pass stor att nära brytpunkten fick de yngre egenföretagare som omfattades av skattesänkningarna till och med högre inkomster än de äldre som inte berördes. I Figur 6, där jag jämför 26-åringar med 28–29-åringar, stärks bilden av att något skett med unga egenföretagares inkomster. (Jag använder 28–29-åringar som kontrollgrupp eftersom de är opåverkade av skattesänkningarna under hela perioden.) Notera att för 26-åringar ska vi inte förvänta oss någon effekt förrän 2009 då målgruppen utökades; dessutom borde effekten vara stor detta år eftersom skatterna skänktes med hela 15 procentenheter i ett slag. Den parallella utvecklingen av inkomsterna under 2002–08 följs, som förväntat, av en kraftig ökning för 26-åringarna år 2009. Återigen är ökningen så pass stor att de yngre egenföretagarnas inkomster hamnar över de äldre individernas.

Figur 6 Inkomsteffekten för 26-åriga egenföretagare

Den bild som ges av de två figurerna ovan stärks av DiD-skattningar i Tabell 5. Från tidigare minns vi att nivån på egenavgiften sänktes gradvis (se Figur 2). Den första nedsättningen gällde endast det andra halvåret 2007, vilket innebär att den genomsnittliga procentsatsen för helåret 2007 är högre än 20,45 procent. År 2008 däremot gällde nivån 20,45 procent på hela årets överskott. Slutligen sänktes nivån på avgifterna ytterligare år 2009, ner till 15,07 procent. Eftersom sänkningen skedde successivt kan vi förvänta oss att inkomsteffekten stiger, både 2008 och 2009.

Tabell 5 Årliga inkomsteffekter, 2007 års sänkning samt 2009 års utökning

	Inkomst från egenföretagande (kronor)				
	25 år (1)	23–25 år (2)	21–25 år (3)	26 år (4)	27 år (5)
DD 2005	1 720 (2 500)	290 (1 850)	890 (1 700)	-1 740 (2 320)	-130 (2 490)
DD 2006	-370 (2 480)	63 (1 850)	910 (1 760)	760 (2 460)	-3 100 (2 440)
DD 2007	3 065 (2 800)	5 390** (2 120)	8 130*** (1 930)	-1 095 (2 670)	-1 490 (2 740)
DD 2008	9 730*** (3 000)	13 150*** (2 250)	13 060*** (2 000)	1 840 (2 850)	1 130 (2 850)
DD 2009	16 600*** (2 900)	17 240*** (2 180)	17 930*** (1 990)	13 300*** (2 970)	3 830 (2 640)
Observationer	103 522	140 350	162 721	107 802	103 522
R ²	0,018	0,017	0,018	0,018	0,018
Utfallsmedelvärde	81 350	79 730	76 990	85 120	81 350

Noter: *** anger att ett estimat är signifikant skilt från noll på 1-procentsnivå, ** på 5-procentsnivå, * på 10-procentsnivå. Utfallet är årlig inkomst (i kronor) från egenföretagande. År 2002–04 utgör referensperiod. Utfallsmedelvärdet avser behandlingsgruppen år 2007–09. Kontrollgruppen utgörs av 28–29-åringar. Samtliga specifikationer innehåller dummyvariabler för år, ålder, kön och utlandsfödda, samt indikatorer för lokala arbetsmarknader. Robusta standardfel anges inom parentes.

Tabell 5 visar tydligt att effekten växer som förväntat.¹⁰ För samtliga åldersintervall är effekten år 2009, i absoluta termer, mer än dubbelt så stor som år 2007 (se kolumner 1–3). Det är inte troligt att den positiva inkomsteffekten för de yngre egenföretagarna drivs av konjunkturen eftersom den existerar både när ekonomin växte år 2007–08, och när ekonomin krympte år 2009. Kolumn 4 bekräftar det vi såg i Figur 6: för 26-åriga egenföretagare finns en markant inkomsteffekt år 2009, men inte dessförinnan. Den sista kolumnen inkluderar jag för att visa att inget skett med inkomsterna för 27-åringar, vilket vi inte ska förvänta oss. Alla estimat för åren 2005–06 är statistiskt insignifikanta, och relativt små, vilket talar för att antagandet om parallella trender är trovärdigt.¹¹

Så här långt har vi sett att den lägre egenavgiften ledde till stora öknings i inkomster från egenföretagande. Nästa steg är att försöka förstå om de skattade effekterna är större än den mekaniska effekten, vilket i så fall indikerar att det skett anpassningar på intensiva marginalen. I frånvaro av beteendeförändringar ska inkomsterna för unga egenföretagare stiga med 7,4 procent år 2007, 14,8 procent år 2008 och med 22,6 procent år 2009. Figur 7 visar både de

¹⁰ För 25-åringarna är effekten år 2007 för liten för att vara statistiskt signifikant.

¹¹ I den engelska versionen av den här uppsatsen testar jag att klustra standardfelen för att hantera olika typer av seriekorrelation. Det visar sig att resultaten är robusta för dessa justeringar.

predikterade mekaniska inkomstökningarna och de skattade effekterna, uttryckt i procent, för 21–25-åringar. Varje år 2007–09 är den skattade effekten större än den mekaniska. Således verkar det ha förekommit beteendeanpassningar. Mer specifikt tycks den sänkta egenavgiften ha lett till att unga egenföretagare allokerade mer tid till sina företag – antingen genom att minska ner på sin fritid eller på tiden i lönearbete (jag återkommer till olika förklaringar senare i detta avsnitt). Skillnaden (uttryckt i monetära termer) mellan den skattade och den mekaniska effekten (för 21–25-åringar under 2007–09) är ungefär 3 250 kronor.¹² Om vi antar att (brutto)timlönen för en typisk 21–25-årig egenföretagare ligger omkring 60–80 kronor motsvarar 3 250 kronor en ökning med ungefär 40–50 timmar på ett år. (Jag antar att 21–25-åringar tjänar cirka 100–125 kronor per timme som anställda och, i enlighet med SCB:s definition, att egenföretagarens timlön uppgår till 60 procent av den anställdes.)

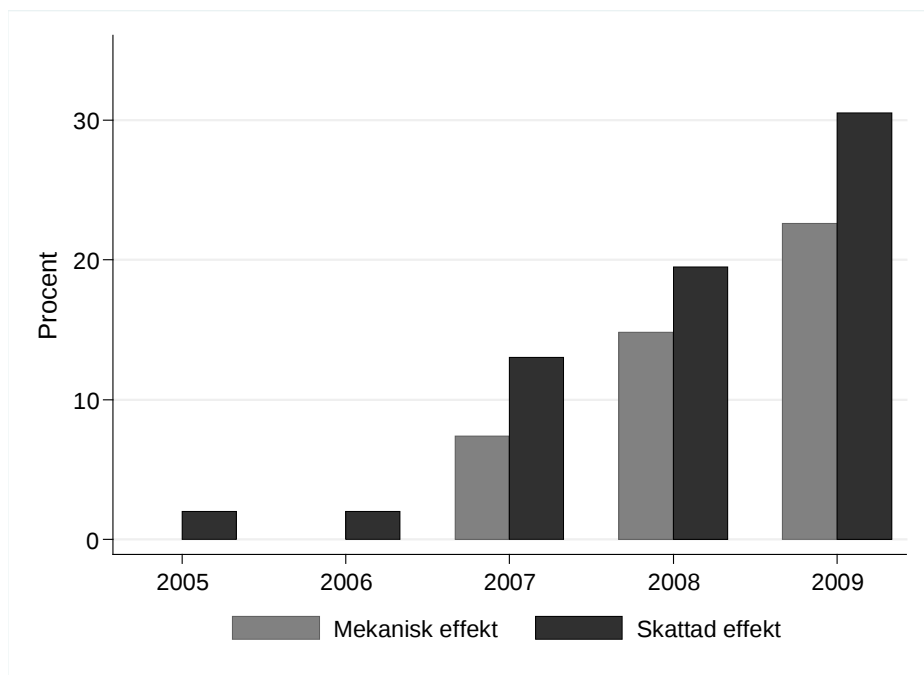
I det sista steget studerar jag om inkomster från lönearbete påverkades. Jag begränsar urvalet till individer som var egenföretagare år 2006. En relativt stor andel (omkring en tredjedel) av de unga egenföretagarna har inkomst från lönearbete, även om denna typiskt sett är låg. Tabell 6 visar på statistiskt signifikanta negativa effekter på inkomster från lönearbete, vilket tyder på att unga egenföretagare minskat antalet arbetade timmar som anställda. Intressant nog tycks det alltså som att de unga som berördes av den lägre egenavgiften allokerade om sin tid – från lönearbete till det egna företaget.¹³ Som exempel kan vi titta närmare på vad som skett för 23–25-åringarna i kolumner 2 och 5 (i fråga om effektstorlek ligger denna åldersgrupp någonstans mellan de två övriga åldersgrupperna som undersöks). Om vi antar att timlönen för anställda 23–25-åringar uppgår till omkring 125 kronor, motsvarar minskningen i lönearbete ungefär 50 timmar per år (6 190 kronor delat med 125). Från kolumn 2 vet vi dessutom att den skattade effekten på inkomster från egenföretagande är 17 720 kronor, och att den predikterade mekaniska inkomstökningen är 13 401 kronor.¹⁴ Alltså har tiden som läggs i det egna företaget ökat i motsvarande utsträckning, dvs. med ungefär 50 timmar (4 320 kronor delat med en timlön på

¹² För 21–25-åriga egenföretagare uppgår den skattade effekten till 12 870 kronor årligen för perioden 2007–09. Den mekaniska effekten för motsvarande period uppgår till 9 618 kronor årligen. Således motsvarar beteendeförändringen cirka 3 250 kronor per år. Se Egebark 2016 för detaljer.

¹³ Jag har även undersökt om dessa inkomsteffekter skiljer sig mellan olika grupper. Effekten är lika stor för män som för kvinnor. Jämfört med gruppen som helhet är effekten möjligtvis något större för svenskfödda och något mindre för individer med föräldrar som har höga inkomster. Se Egebark 2016 för detaljer.

¹⁴ Om det inte funnits någon statistiskt signifikant effekt av skattesänkningen hade den årliga genomsnittliga inkomsten från egenföretagande uppgått till $107\,060 - 17\,720 = 89\,340$ kronor (se kolumn 2 i Tabell 6). Den mekaniska inkomstökningen uppgår således till 13 041 kronor årligen (15 procent av 89 340 kronor). Beteendeförändringen motsvara därför ca 4 320 kronor per år.

80 kronor). För 23–25-åriga egenföretagare har således antalet arbetade timmar totalt sett inte ökat – snarare verkar det skett en omallokering av ett fast antal timmar. Motsvarande beräkningar för de andra två åldersgrupperna i Tabell 6 ger liknande resultat.

Figur 7 Skillnaden mellan den predikterade mekaniska effekten och den skattade effekten på inkomster från egenföretagande

Tabell 6 Årliga inkomsteffekter, 2007 års sänkning samt 2009 års utökning

	Inkomst från egenföretagande			Inkomst från lönearbete		
	25 år (1)	23–25 år (2)	21–25 år (3)	25 år (4)	23–25 år (5)	21–25 år (6)
DD 07–09	18 840*** (4 750)	17 720*** (3 980)	14 680*** (3 730)	–4 229** (2 230)	–6 190*** (1 620)	–6 760*** (1 510)
Observationer	43 177	56 779	64 159	43 177	56 779	64 159
R2	0,02	0,02	0,02	0,04	0,04	0,04
Utfallsmedelvärde	110 630	107 060	103 450	44 190	41 180	39 790

Noter: *** anger att ett estimat är signifikant skilt från noll på 1-procentsnivå, ** på 5-procentsnivå, * på 10-procentsnivå. Utfallet är årlig inkomst (i kronor) från antingen egenföretagande eller lönearbete. År 2002–06 utgör referensperiod. Utfallsmedelvärdet avser behandlingsgruppen år 2007–09. Kontrollgruppen utgörs av 28–29-åringar. Samtliga specifikationer innehåller dummyvariabler för år, ålder, kön och utlandsfödda, samt indikatorer för lokala arbetsmarknader. Robusta standardfel anges inom parentes.

7 Slutsatser

I den här uppsatsen visar jag att egenföretagandet inte påverkades av de stora skattesänkningar som infördes för unga under perioden 2007–09. Inte för någon av de grupper som jag studerar – exempelvis kvinnor, män, utlandsfödda och individer med yrkesutbildning – finns några statistiskt signifikanta effekter på sannolikheten att driva ett företag. Jag studerar även vad som skedde med ungas inkomster som resultat av skattesänkningarna. För de unga som omfattades av de lägre skatterna ökade inkomsterna från egenföretagande markant. Den skattade inkomsteffekten är större än den beräknade mekaniska effekten, vilket tyder på att det förekom beteendeförändringar. Slutsatsen att det förekom anpassningar stöds av att inkomster från lönearbete minskade till följd av reformen. Det mesta tyder alltså på att individer som omfattades av förändringen ökade antalet arbetade timmar i sina företag på bekostnad av antalet arbetade timmar i lönearbete.

Referenser

- Cahuc, P., S. Carcillo, och T. Le Barbanchon (2014), "Do Hiring Credits Work in Recessions? Evidence from France", IZA Discussion Papers 8330, Institute for the Study of Labor (IZA).
- Chetty, R., J. N. Friedman, och E. Saez (2013), "Using differences in knowledge across neighborhoods to uncover the impacts of the EITC on earnings", *American Economic Review* 103 (7), 2683–2721.
- Blundell, R., M. C. Dias, C. Meghir, och J. van Reenen (2004), "Evaluating the employment impact of a mandatory job search program", *Journal of the European Economic Association* 2 (4), 569–606.
- European Commission (2013), *Youth Employment Package*, European Commission, Brussels.
- Egebark, J. (2015), "Effects of taxes on youth self-employment and income", IFAU Working paper 2016:4, Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering.
- Egebark, J. och N. Kaunitz (2013), "Do payroll tax cuts raise youth employment?", IFAU Working paper 2013:27, Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering.
- Ferran, E. (2015), "Labor demand elasticities over the life cycle: Evidence from Spain's payroll tax reforms", Job market paper, Columbia University.
- OECD (2012), *Policy Brief on Youth Entrepreneurship: Entrepreneurial Activities in Europe*, OECD, Paris.
- Skedinger, P. (2012), "Effects of Payroll Tax Cuts for Young Workers", *Nordic Economic Policy Review*, 5(1), 125–169.

IFAU:s publikationsserier – senast utgivna

Rapporter

- 2016:1** Engdahl Mattias och Anders Forslund ”En förlorad generation? Om ungas etablering på arbetsmarknaden”
- 2016:2** Bastani Spencer, Ylva Moberg och Håkan Selin ”Hur känslig är gifta kvinnors sysselsättning för förändring i skatte- och bidragssystemet?”
- 2016:3** Lundin Martin, Oskar Nordström Skans och Pär Zetterberg ”Kåren och karriären: studentpolitiken som språngbräda”
- 2016:4** Brommesson Douglas, Gissur Erlingsson, Johan Karlsson Schaffer, Jörgen Ödalen och Mattias Fogelgren ”Att möta den högre utbildningens utmaningar”
- 2016:5** Egebark Johan ”Effekter av skatter på ungas egenföretagande”

Working papers

- 2015:26** Fredriksson Peter, Lena Hensvik och Oskar Nordström Skans “Mismatch of talent: evidence on match quality, entry wages, and job mobility”
- 2015:27** Fredriksson Peter, Björn Öckert och Hessel Oosterbeek “Parental responses to public investments in children: evidence from a maximum class size rule”
- 2015:28** Hensvik Lena och Olof Rosenqvist “The strength of the weakest link: sickness absence, internal substitutability and worker-firm matching”
- 2015:29** Johansson Per, Lisa Laun och Mårten Palme “Health, work capacity and retirement in Sweden”
- 2016:1** Bastani Spencer, Ylva Moberg och Håkan Selin “Estimating participation responses using transfer program reform”
- 2016:2** Lundin Martin, Oskar Nordström Skans och Pär Zetterberg “Leadership experiences, labor market entry, and early career trajectories”
- 2016:3** van den Berg Gerard J., Lena Janys, Enno Mammen, Jens P. Nielsen ”A general semiparametric approach to inference with marker-dependent hazard rate models”
- 2016:4** Egebark Johan “Effects of taxes on youth self-employment and income”

Dissertation series

- 2015:1** Egebark Johan “Taxes, nudges and conformity. Essays in labor and behavioral economics”
- 2015:2** Blind Ina “Essays on urban economics”